

De Christengemeenschap - De Kristenmienskip

gemeente in Leeuwarden

een Paasgroet

Stille Zaterdag, 11 april 2020

Beste leden en belangstellenden van de gemeente in Leeuwarden,

Aan het einde van de Stille Week van dit jaar en aan de vooravond van de Paastijd voel ik de behoefte jullie een brief te schrijven. Brieven schrijf je als je op reis bent, of als je juist aan een plaats gekluisterd bent, thuis of vanuit kloosters, ziekenhuizen, retraiteoord, gevangenissen soms en dit alles is dit jaar een ervaring die we allemaal of bijna allemaal heel intens doormaken. Het is een reis waarvan we niet of niet precies weten waar die heengaat, en het is aan plaatsen gekluisterd zijn.

Ik wil proberen jullie aan te duiden hoe dat nou was, zo'n uiterlijk geheel stille Stille Week, levend met de sacramenten en tegelijkertijd met alle ontberingen van dit jaar. Er waren diensten die eigenlijk gemeentediensten waren en die in afzondering werden gevierd. Ik heb geprobeerd door impressies van deze diensten iets daarvan te delen, naast de eigenlijke geestelijke verbinding en daar wil ik dadelijk iets over zeggen.

Daarnaast heb ik een aantal nog stillere diensten gehouden, en daar ga ik je nu ook iets over zeggen. Nog stiller wil zeggen: ze zijn niet in onze gemeenteberichten aangekondigd geweest en zijn in die zin ook geen diensten van onze specifieke gemeente Leeuwarden geweest maar meer algemene diensten die je als priester kunt celebreren en waarmee je ook je priesterzijn onderhoudt. Deze week was dat op Witte Donderdag en vanochtend op Stille Zaterdag.

Alles wat met ontbering te maken heeft heeft haar plaats in de liturgie van de Lijdenstijd en de Stille Week. Overal in de wereld zijn er de beelden van ontbering naast die van ontredde. De ontredde is dramatischer, de ontbering verschijnt in beelden die eigenlijk heel raadselachtig zijn en soms surrealistisch. Ik heb ze in eerdere *online-impressies* ook al genoemd: de lege straten en pleinen, maar dat is slechts de onderste laag. Geheimzinniger en paradoxaler zijn beelden van de ontluikende natuur, van de bloesembomen. Gisteren las ik een bericht van NOS correspondent Arjen van der Horst die in een wijk in Washington DC woont, waar de *sakura's*, de kersenbloesembomen in bloei staan. Er is een traditie mee verbonden waardoor deze bomen goed verzorgd worden en veel aandacht krijgen, en rond deze tijd komen er mensen op af en gaan picknicken onder de kersenbloesems. Behalve natuurlijk dit jaar: de lanen en dreven zijn uitgestorven en de bomen staan alleen en bloeien uitbundig.

Ook de vogels zingen uitbundig. En op veel plaatsen is de hemel helderder dan ooit en worden sterren zichtbaar in steden die anders voor de blik verborgen zijn.

Waarom staan wij eigenlijk niet in bloei, en waarom zingen wij eigenlijk niet uitbundig, en waarom worden onze sterren eigenlijk niet zichtbaar die anders voor de blik verborgen zijn? Kan de mens dat op aarde? Zullen we dat ooit kunnen? Ik heb daarop vanuit mijzelf geen antwoord op en probeer deze vraag uit te houden.

Maar een woord uit het paasevangelie dat in aantocht is klopte al aan aan de poorten van mijn ziel zonder dat ik precies wist waarom en zonder dat ik het begreep. Het was er gewoon. (Vaak worden uit dat soort momenten de preken in de dienst geboren, dus zonder dat ik precies weet waarom of het zelf begrijp.)

Hij gaat u voor naar Galilea, en daar zult hij Hem schouwen, gelijk Hij u heeft gezegd.

Dit zijn de woorden van de "*jongeling, bekleed met een wit lang gewaad*" geschouwd door de vrouwen die op Paasmorgen aan het graf komen. (Paasevangelie, Markus 16)

Het was Jezus zelf die bij het heilige avondmaal zegt:

Ik zal de Herder slaan, en de schapen zullen verstrooid worden.

Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea.

(volgens Markus 14, dat afgelopen woensdag aan het altaar werd gelezen)

Zoals je misschien weet heeft Emil Bock met zijn onnavolgbare gevoel voor plekken en plaatsen op prachtige wijze uitgewerkt de geheimzinnige polariteit in het heilige land tussen *Judea* als het woestijnachtige gebied, zetel van bewustzijnskrachten maar ook van de dood en de Dode Zee, en *Galilea* als het lieflijke land, zetel van de levenskrachten, de spijszorg, de wonderbare visvangst en het Meer van Genezareth.

De kruisiging vindt fysiek plaats op Golgotha in het land Judea.

En de opstanding..... waar vindt die eigenlijk plaats?

- "*Hier*" is hij niet! - zegt de jongeling.
- *Het graf is leeg.* - zegt onze mensenwijdingsdienst
- *Mijn Rijk is niet van deze wereld*" - zegt Christus in *Johannes 18*.

Hij zegt het aan Pilatus.

Stel je voor, de coronacrisis is uitgewoed en overwonnen. En de crisis heeft zo lang geduurd dat de levende aarde zich hersteld heeft: de bomen bloeien, de vogels zingen en de sterren stralen. En de crisis heeft ook zo lang geduurd dat andere grote ziektes in de mensheid tot verschijning zijn gekomen die daarvoor hardnekkig aanwezig waren maar alleen op symptomen behandeld werden of ontkend.

De andere grote ziektes braken uit in de vorm van angst en hebzucht, in de verschillen tussen arm en rijk, in de massale ontslaggolven, in de hongersnoden en vechten om het bestaan, in de kapitaalvernietiging, in de ineenstorting van het luchtverkeer, in het einde

van de burgerlijk-liberale illusie, in de verleidingen van de politiestaat, in het greep willen hebben op de mens maar vanuit een gereduceerd mensbeeld, in het woeden van profiteurs, bedriegers en oplichters, in de wanen van dictators, in nood, isolatie, onzekerheid, pijn.

Stel je voor, deze crisis is uitgewoed en overwonnen en met de overwinning is het oude en verwordene in de mensheid aan de dood prijsgegeven die zij altijd in zich draagt wanneer zij geen weet meer heeft vanwaar zij is en waarheen zij gaat.

En toen werd het ochtend, de zon ging op, de wereld was de paastuin, de bloemen bloeiden, de vogels zongen en een mensenkind werd wakker en liep verwonderd de bloeiende tuin in en rende tussen de bomen. Het was net ontwaakt. De wereld was nieuw voor het kind. Maar het kind was zelf leeftijdsloos. Het was jong en oeroud tegelijk. Elke ochtend ontwaakte het uit de nachtwereld waar het zelf vandaan kwam en verwonderde zich over de wereld en over zichzelf. Het ontmoette andere kinderen en zij speelden in de tuin tot de bomen zich verwonderden, en de vogels het geluid van hun stemmen nadeden, en de zon glimlachte over al die nieuwe spelen die zij zelf nog nooit had gezien hoewel hij toch op alle plekjes in de wereld gekomen was met zijn of haar stralen.

Zie, ik maak alle dingen nieuw..... (Openbaring 21) .

Er is méér dan één crisis voor nodig om ons tot dit nieuwe zijn te roepen. Net zoals je in je eigen biografie méér dan één crisis doormaakt om uiteindelijk te worden wie je bent. Maar wanneer je de ontbering hebt geleden die de oude mens heeft te doorstaan kan het beeld van de nieuwe mens en al iets van deze nieuwe mens zelf in je ziel ontstaan. En wij leven nu met z'n allen in *deze* crisis.

Over de stille diensten nog, en over de "nog stillere diensten". Er is inderdaad een verschil te merken. Noem het iets op het energetische vlak, maar dat duidt hoogstens een laag aan zonder haar eigenlijk goed te beschrijven. De stille dienst die in het gemeenteprogramma gepland staat gaat een verbinding aan met de mensen in de gemeente en de fysieke, niet-fysieke plaats waar de gemeente haar thuis heeft. Een onderdeel ervan is het voelen van de pijn door de afzondering in het fysieke, maar daar doorheen is er ook de verbinding.

Bij de "nog stillere diensten" is die verbinding er ook wel, maar in een veel algemenere stemming, met de hele Christengemeenschap, en ook meer met mezelf als iemand die daarmee verbonden is, dus veel verschillende soorten *life-lines* om het met een mooi Engels woord te zeggen.

Wat betreft de pijn: je mag best weten dat ik daarmee ook worstel.

Er is die neiging in mij om, zeker nu Pasen nadert, iedereen op te bellen en te zeggen:

*dat de crisis gelukkig voorbij is,
en dat de deuren van de Galileakapel weer wagenwijd open staan
en of iedereen alsjeblieft wil komen*

*en of iedereen bloemen mee wil nemen liefst uit eigen tuin of van een bloemenstalletje en
genoeg vazen om ze in te doen
en dat we ze allemaal rond het altaar zullen zetten
en dat er weer vers brood gebakken is
en of er alsjeblieft veel muziek mag klinken en er mooie liederen worden gezongen
en of er na afloop alsjeblieft veel taarten mogen zijn en veel koffie thee en limonade
en of we samen met de kinderen bontgeverfde eieren mogen gaan zoeken.....
en ze daarna een mooi verhaal krijgen
en we de mensenwijdingsdienst ècht samen mogen volbrengen.....*

en, net zoals het in kerstverhalen uiteindelijk dan tóch kerstmis wordt, het nu met Pasen tóch echt Pasen wordt. Ook al *konden zij het niet geloven*. (Markus 16). Dat is trouwens wel een hele troost, dat de discipelen van Jezus zelf niet konden geloven dat Christus was opgestaan.

Hij gaat ons voor naar Galilea. Nou, lieve mensen van de Galileakapel, neem het beeld van die wijdopenstaande deuren maar mee, dan doe ik dat ook en dan kunnen we de uiterlijke ontbering beter verdragen. Gedeelde smart.....

De brief van de Kring van Zeven verwees zo mooi naar Michaël en de afbeelding waarin hij de kelk houdt als *wachter voor het wijdingsoffer*. In de Michaëltijd bevinden we ons precies aan de andere kant van het jaar, in tijdenrondentaal uitgedrukt: op de verste afstand van Pasen. En daaruit ontstaat de kracht die in het bewustzijn leeft en die in de epistel van de Michaëltijd benoemd wordt als het *hoger inzicht* in het mysterie van Golgatha, in de moderne taal van de dienst uitgedrukt als de *levensdaad des doods*.

Daarmee kom ik nu tot een afronding. Afstand en ontbering zijn doodskrachten maar daarin werkt het bewustzijn van Michaël. Misschien heeft de wereldwijde collectieve ontbering een verborgen andere kant die ons met hem, met impulsen van zijn tijdsgeest verbindt. Die wil bewustzijn wekken of helpen wekken en is niet bepaald zachtzinnig.

Maar uiteindelijk wel heel liefdevol ook als het pijn doet.

Dag Galileeërs, een goede Pasen gewenst,
(*mensen van andere gemeenten die dit lezen: jullie zijn natuurlijk net zo Galileeërs*)

Hartelijke groet en liefs van

Nina